

ÎNCHEIERE

02 iulie 2025

mun.

*****

Judecătoria ***** (sediul Ciocana)

în componența:

Președintelui ședinței, Veniamin Chihai,

Grefierei: Natalia Zaborort,

Cu participarea:

Reprezentantului Penitenciarului nr. 15: Vadim Draganov

Avocatului: Viorel Berliba

în prezența: condamnatului Grecu Vadim *****

examinând în ședință judiciară publică, în limba de stat, prin intermediul teleconferinței, plângerea avocatului Viorel Berliba în interesele condamnatului Grecu Vadim ***** împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale –

CONSTATĂ:

1. La data de 05.12.2024 avocatul Viorel Berliba în interesele condamnatului Grecu Vadim ***** , a înaintat Judecătoriei ***** (sediul Ciocana) o plângere, care a fost înregistrată la aceeași dată 25.12.2024 cu nr. 07-6-49854, împotriva administrației împotriva administrației Instituției Penitenciare nr. 13 – ***** și Instituției Penitenciare nr. 15 – ***** , referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

2. Plângerea în cauză a fost repartizată prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor, la data de 27.03.2025 judecătorului Veniamin Chihai.

3. Astfel în plângerea depusă, avocatul în temeiul art. 473² și art. 473⁴ Cod de procedură penală al Republicii Moldova, solicit constatarea încălcării drepturilor garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (în continuare – CEDO), cu referire la condițiile de detenție la care a fost și este supus condamnatul, începând cu data de 5 august 2023 și până în prezent (5 decembrie 2024), în cadrul executării pedepsei privative de libertate în Penitenciarul nr. 13 – ***** și ulterior în Penitenciarul nr. 15 – *****.

În motivarea plângerii se arată că, deși condamnarea penală a devenit definitivă la 29 aprilie 2015 prin decizia Curții de Apel ***** din 11 decembrie 2014, condamnatul Vadim Grecu a fost extrădat în Republica Moldova abia la 4 august 2023, fiind reținut și plasat succesiv în următoarele locuri de detenție: în perioada 5–10 august 2023, în cadrul izolatorului Penitenciarului nr. 13 – *****; în perioada 10 august 2023 – prezent (5 decembrie 2024), în Penitenciarul nr. 15 – *****.

În fapt, avocatul a invocat că pe întreaga durată a detenției (489 zile în total), Vadim Grecu a fost deținut în condiții inumane și degradante, în contradicție cu standardele prevăzute la art. 3 CEDO, precum și cu prevederile Codului de executare, art. 225–230 C. exec., și Regulile Națiunilor Unite privind tratamentul deținuților (Regulile Mandela).

Referitor la Penitenciarul nr. 13 – ***** , s-a indicat că celula în care a fost plasat condamnatul era supraaglomerată, insalubră, cu igrasie și mucegai pe pereți, cu paturi din sârmă ruginite, saltele și plapume contaminate cu paraziți, lipsă de lumină naturală, ventilație precară, lipsa apei calde și a accesului la baie (doar o dată la 7 zile), lipsă de igienă, mâncare de proastă calitate servită lângă veceu descoperit, canalizare defectuoasă, miros persistent de urină și fecale, mucegai și umezeală constantă, iar regimul de detenție presupunea izolarea aproape completă (23 ore/zi în celulă).

Referitor la Penitenciarul nr. 15 – ***** , unde condamnatul este deținut în continuare, se invocă următoarele condiții contrare art. 3 CEDO: supraaglomerare (1,3–1,75 m² per deținut, contrar normei de 4 m²); pereți crăpați, igrasie și mucegai; lipsa aerisirii și mirosuri de canalizare în spațiile de cazare; lipsa permanentă a apei curente la robinet; sistem de canalizare deficitar, veceuri anti-sanitare; lipsa activităților în aer liber, lipsa saltelelor proprii și a lenjeriei curate și regim restrictiv fără acces real la medici, medicamente sau asistență psihologică.

În sprijinul afirmațiilor, avocatul a anexat 62 de file conținând probe documentare și a făcut trimitere la multiple rapoarte ale Comitetului pentru Prevenirea Torturii (CPT) (vizite 2015, 2018), CpPT Național (2017, 2018), Avocatului Poporului (2015), Amnesty International – Moldova (2016), Centrului de Resurse Juridice din Moldova (2016), toate concluzionând în mod constant că Penitenciarul nr. 13 constituie o sursă de stres și un mediu incompatibil cu demnitatea umană, iar Penitenciarul nr. 15 are probleme cronice de supraaglomerare, igienă și infrastructură.

Totodată, în susținerea caracterului sistemic al problemei, au fost invocate peste 30 de hotărâri ale Curții Europene a Drepturilor Omului împotriva Republicii Moldova, inclusiv: Shishanov c. Moldova, 15 septembrie 2015; Ostrovar c. Moldova, 13 septembrie 2005; Cristioglo, Valeriu și Nicolae Roșca, Holomiov, Becceiv, Rotaru, Turcan, Popovici, Draniceru, Botnari, Seceriu, Coteț, Miron, ș.a., care vizează explicit detenția în condiții contrare art. 3 CEDO în Penitenciarul nr. 13 și/sau Penitenciarul nr. 15.

Avocatul a invocat, de asemenea, practica internă constantă a instanțelor naționale, referindu-se la mai multe încheieri recente (din 22.10.2024, 27.11.2024, 03.10.2024), prin care s-a recunoscut caracterul inuman al detenției în Penitenciarul nr. 15 și s-a dispus reducerea pedepsei în baza art. 473⁴ alin. (3) Cod procedură penală.

În concluzie, avocatul solicită instanței admiterea plângerii, constatarea faptului că Vadim Grecu a fost și este deținut în condiții contrare art. 3 CEDO, în perioada 5 august 2023 – 5 decembrie 2024 (489 zile). Aplicarea mecanismului de compensare prevăzut la art. 473⁴ alin. (3) lit. a) și (4) Cod de procedură penală, prin reducerea pedepsei cu 2 zile pentru fiecare 10 zile de detenție în condiții precare (respectiv $489 \text{ zile} \div 10 \times 2 = 98 \text{ zile de reducere din pedeapsă}$).

4. Pe parcursul procesului de judecată avocatul Viorel Berliba a adresat o cerere de concretizare a cerințelor sale în care invocată și solicitat instanței constatarea condițiilor de detenție ca fiind contrare art. 3 CEDO pentru perioada de timp de până la data 11.06.2025.

5. În ședința de judecată, *avocatul Viorel Berliba* a susținut plângerea adresată pe deplin și a solicitat de a fi admisă ca fiind întemeiată în modul formulat. La fel a susținut și cererea de concretizare a cerințelor explicând suplimentar că, condițiile în care s-a aflat și se află și în prezent condamnatul ating nivelul minim de

suferințe, care duc nemijlocit la reducerea termenului de pedeapsă, după calculul propus în plângerea adresată inițial.

6. *Condamnatul Greco Vadim ****** a susținut plângerea adresată pe deplin și a solicitat admiterea acesteia ca fiind întemeiată din motivele indicate în conținutul acesteia și anume constatarea condițiilor de detenție în Penitenciarul nr. 13 și 15 invocând în special prezența insectelor, apa necalitativă și prezența mai multor persoane în celule.

7. Reprezentantul Penitenciarului nr. 15, Vadim Draganov în cadrul ședinței de judecată a solicitat respingerea plângerii, prezentând raportul întocmit în baza plângerii avocatului în care sunt invocate argumentele de respingere a plângerii.

8. Audiind opinia avocatului, condamnatului și reprezentantului penitenciarului, analizând rapoartele instituțiilor naționale și internaționale în domeniu, examinând plângerea în raport cu materialele prezentate de către administrația instituției penitenciare și, raportându-le, per ansamblu, la prevederile legale ce guvernează speța, instanța de judecată apreciază că plângerea avocatului referitoare la condițiile de detenție din Penitenciarul nr. 13 – ***** și Penitenciarul nr. 15 – ***** este întemeiată și urmează a fi admisă, reieșind din următoarele considerente.

9. În conformitate cu art. 7, art. 10 alin. (4) și art. 19 alin. (1) din Cod de Procedură Penală RM, procesul penal se desfășoară în strictă conformitate cu principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional, cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, cu prevederile Constituției Republicii Moldova și ale prezentului cod, iar hotărârile CtEDO sunt obligatorii pentru organele de urmărire penală, procurori și instanțele de judecată. Orice persoană este în drept să-și apere prin orice mijloc neinterzis de lege drepturile, libertățile și demnitatea umană, lezate sau limitate nelegitim în cursul procesului penal. Orice persoană are dreptul la examinarea și soluționarea cauzei sale în mod echitabil, în termen rezonabil, de către o instanță independentă, imparțială, legal constituită, care va acționa în conformitate cu prezentul cod.

10. Art. 29 alin. (4) Cod de Procedură Penală RM, prevede că în cazul în care părțile invocă încălcarea Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, încheiată la Roma la 4 noiembrie 1950 și ratificată de Republica Moldova prin Hotărârea Parlamentului nr. 1298-XII din 24 iulie 1997, instanțele de judecată au obligația să se pronunțe motivat, în hotărârile emise, dacă

a avut loc sau nu încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului prin prisma jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului.

11. Prevederile art.469 alin. (1), pct. 17¹) din Codul de Procedură Penală, indică că, la executarea pedepsei, instanța de judecată soluționează chestiunile cu privire la schimbările în executarea unor hotărâri, și anume: constatarea condițiilor de detenție a condamnaților.

12. Din materialele cauzei urmează că, prin sentința Judecătoriei ***** din 27.05.2014, Grecu Vadim ***** , învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art.151 alin.(4) Cod penal, a fost achitat, deoarece fapta nu a fost săvârșită de inculpat. Grecu Vadim, învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art.287 alin.(2), lit.b) Cod penal, a fost achitat, deoarece fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

13. Prin decizia Curții de Apel ***** din 11.12.2014, a fost casată sentința Judecătoriei ***** din 27.05.2014 și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit de prima instanță, prin care Grecu Vadim a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunilor prevăzute de art.151 alin. (4), art. 287 alin.(2), lit. b) Cod penal, și condamnat cu aplicarea prevederilor art.84 Cod penal, la o pedeapsa definitivă de 10 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis. S-a dispus calcularea termenul de executarea pedepsei din data punerii în executare a deciziei, cu calcularea în termen a duratei aflării în arest preventiv și arest la domiciliu, de la 06.08.2012 – 27.05.2014.

14. Potrivit Raportului prezentat de către Penitenciarul nr. 15 - ***** , condamnatul Grecu Vadim ***** s-a aflat în Penitenciarul nr. 13 – ***** în perioada de timp 05.08.2023 pînă la data de 10.08.2023, iar începând cu data de 10.08.2023 – prezent, se află în detenție în Penitenciarul nr. 15 - *****.

15. Instanța de judecată reține argumentele avocatului din cererea de concretizare a cerințelor prin care solicită constatarea condițiilor inumane de detenție de pînă la data de 11.06.2025 și suplimentar constată că, în perioada de timp de la 11.06.2025 pînă la data de 02.07.2025 Grecu Vadim ***** de fapt s-a deținut în aceleași condiții de detenție și corespunzător consideră rațional a se expune și pentru perioada de pînă la data emiterii încheierii.

16. Reieșind din plîngerea adresată, avocatul solicită constatarea condițiilor inumane de detenție doar pentru perioada de timp în care s-a aflat Grecu Vadim ***** în Penitenciarul nr. 13 – ***** și Penitenciarul nr. 15 – ***** , astfel că

instanța de judecată va dispune examinarea cauzei în limitele solicitărilor avocatului din plîngerea adresată.

17. Cu întâietate, instanța de judecată stabilește că, în conformitate cu art.473² alin. (5) Cod de Procedură Penală RM, plîngerea referitoare la condițiile de detenție care afectează grav drepturile condamnatului se depune pe parcursul detenției în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau în termen de 6 luni de la data cînd nu mai sînt deținuți în astfel de condiții, dar nu mai tîrziu de 4 luni de la eliberarea lor din locul de detenție.

18. La caz, plîngerea avocatului cu privire la constatarea condițiilor contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale inclusiv cu referire la perioada aflării lui Grecu Vadim ***** în Penitenciarul nr. 13 – ***** și Penitenciarul nr. 15 – ***** pentru perioada de timp 05.08.2023 – prezent, este depusă pe parcursul termenului de aflare a ultimului în Penitenciarul nr. 15 – ***** , adică cu respectarea termenului prevăzut de art. 473² alin. (5) Cod de Procedură Penală.

19. În continuare instanța de judecată va da o apreciere condițiilor invocate de către avocatul Viorel Berliba în interesele condamnatului Grecu Vadim ***** atît în Penitenciarul nr. 13 – ***** cît și în Penitenciarul nr. 15 – ***** , pentru perioada de timp 05.08.2023 – prezent (02.07.2025).

20. Examinînd raportul prezentat de reprezentantul instituției penitenciare, instanța de judecată constată că, argumentele expuse în raport sunt generale, abstracte și nu este însoțit de probe care infirmă temeiurile plîngerii, astfel că faptele invocate de apărător, privind deținerea lui Grecu Vadim ***** în Penitenciarul nr. 13 – ***** și Penitenciarul nr. 15 – ***** s-au confirmat în mare parte, acestea purtînd în opinia instanței de judecată un caracter evident probat.

21. Deci, administrația instituției penitenciare nu a probat faptul că i-a asigurat deținutului Grecu Vadim ***** condiții decente de trai în perioada aflării lui în custodia statului, care ar corespunde prevederilor legale și nu ar fi o încălcare a prevederilor art. 3 CEDO, or argumentele enunțate în raportul menționat supra, despre asigurarea minimului necesar, poartă un caracter evident declarativ, care nu corespund standardelor internaționale ce ar exclude un tratament inuman și/sau degradant al deținutului.

22. Așadar, instanța de judecată reține că, avocatul în plîngerea înaintată, a invocat aflarea pe parcursul unei perioade îndelungate de timp, în celule/locuri din

Penitenciarul nr. 13 – ***** și Penitenciarul nr. 15 – *****, care erau supraaglomerate și care nu dispuneau de spațiul de 4 m² care e necesar să revină fiecărui condamnat.

23. Potrivit raportului administrației Penitenciarului nr. 15, com. ***** mun. *****, se consideră că Grecu Vadim ***** s-a aflat în condiții de detenție acceptabile și care corespund minimului de detenție necesar conform condițiilor stabilite de art. 3 CEDO.

24. Astfel, în perioadele de referință condamnatul Grecu Vadim ***** se constată că s-a aflat în spații, pentru care nu era asigurat minimum 4m², pentru fiecare condamnat, ceea ce nu corespunde pct. 464 al Statutului executării pedepsei de către condamnați.

25. În context, Standardul minim de 4 m² pentru fiecare deținut, conform jurisprudenței CEDO (cu titlu de exemplu, cauza Muršić c. Croația, Cererea nr. 7334/13, par. 136-139), nu a fost respectat în perioada de detenție în Penitenciarul nr. 13 *****, unde raportul administrației confirmă o suprafață totală de 31.6 m² în celula 17, însă nu este indicat pentru câți deținuți, astfel nefiind clar totuși care a fost metrajul atribuit lui Grecu Vadim ***** în persoană.

26. Pe de altă parte, condamnatul a sosit în Penitenciarul nr. 15 - ***** la data de 10.08.2023 fiind pînă la data de 18.08.2023 plasat în carantină, iar din data de 18.08.2023 – prezent se află în secția locativă nr. 6, sectorul nr. 2.

27. Din conținutul documentului analizat rezultă că, în sectorul nr. 2, secția locativă 6, celula de carantină are o suprafață de 38,8 m² și este destinată regimului comun de detenție. În perioada 10.08.2023 – 18.08.2023, în această celulă au fost amplasate în medie 3-4 până la 5 persoane în 15 paturi cu două nivele.

28. Astfel, calculul spațiului personal este: pentru 5 persoane: $38,8 \text{ m}^2 \div 5 = 7,76 \text{ m}^2$ per deținut; pentru 4 persoane: $38,8 \text{ m}^2 \div 4 = 9,7 \text{ m}^2$ per deținut și pentru 3 persoane: $38,8 \text{ m}^2 \div 3 = 12,9 \text{ m}^2$ per deținut.

29. Rezultă că în perioada carantinei nu s-a constatat supraaglomerare, spațiul disponibil per deținut fiind peste minimul prevăzut de CEDO (3 m²).

30. În sectorul nr. 2, secția locativă 6, blocul A, unde condamnatul a fost transferat ulterior, se menționează suprafața totală a camerei de 57,60 m², numărul deținuților aproximativ 30 și 15 paturi cu două nivele, ceea ce confirmă capacitatea maximă a camerei la 30 persoane.

31. Calculul spațiului personal în această încăpere este $57,60 \text{ m}^2 \div 30 \text{ persoane} = 1,92 \text{ m}^2$ per deținut, astfel că acest spațiu este considerabil sub standardul minim de 3 m^2 stabilit în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului.

32. Instanța mai reține că, chiar dacă raportul invocă faptul că, încăperea este dotată cu noptieră, pat, masă, scaune, starea sanitară este satisfăcătoare, se aerisește regulat, iar gunoiul este evacuate, aceste circumstanțe nu compensează supraaglomerarea evidentă, mai ales în lipsa unor date clare privind timpul efectiv petrecut în afara celulei și accesul real la activități extracelulare.

33. De asemenea, faptul că deținuții sunt plasați „în medie 30 condamnați în 15 paturi cu două nivele” denotă că numărul maxim admis a fost atins sau chiar depășit permanent inclusiv cu compensare pentru perioada de carantină, ceea ce agravează situația de supraaglomerare.

34. Prin urmare, se constată că în perioada reținută în blocul A al sectorului nr. 2, deținutul Greco Vadim ***** a fost deținut în condiții de supraaglomerare, în sensul art. 3 CEDO, având la dispoziție un spațiu mai mic de 2 m^2 , fără suficiente garanții compensatorii.

35. Deci, din analiza condițiilor de cazare a condamnatului, instanța de judecată va face trimitere și la Hotărârea Guvernului nr. 583 din 26 mai 2006 cu privire la aprobarea Statutului executării pedepsei de către condamnați, care în punctul 464 stipulează că *”Fiecare deținut se asigură cu spațiu de cazare în mărime nu mai mică de 4 metri pătrați, care trebuie să fie iluminat natural și artificial, încălzit și ventilat conform normativelor de construcții”*.

36. Cu referire la acest aspect, în Raportul anual pentru anul 2017 al Consiliului pentru Prevenirea Torturii, membrii Consiliului au făcut trimitere la constatările Comitetului European pentru prevenirea Torturii și Tratatelor sau Pedepselor Inumane și Degradante, în care a fost subliniat că, starea spațiului de locuit pentru deținut ar trebui de examinat nu doar prin prisma numărului de deținuți din celulele instituțiilor penitenciare la momentul dat, dar în egală măsură, și ținând cont de ratele oficiale de ocupare (numărul de paturi per celulă), în baza standardului de cel puțin 4 m^2 de spațiu locativ per deținut și de a revizui, în consecință, capacitatea oficială a instituțiilor penitenciare. Spațiul ocupat de către anexele sanitare/toaile construite nu ar trebui să fie incluse în acest calcul.

37. Deci, contrar recomandărilor precitate, studiind raportul prezentat de către Penitenciarul nr. 15 – ***** mun. *****, instanța a stabilit că, informația cu privire la suprafața locurilor în care a fost deținut Greco Vadim ***** în

Penitenciarul nr. 13 – ***** și Penitenciarul nr. 15 – *****, în perioada de timp indicată nici nu este indicate pentru fiecare persoană în parte, acestea fiind la general expuse în raport pentru mai mulți condamnați. Or, raportul se referă și la o suprafață totală calculată, fără excluderea mobilierului sau anexelor sanitare, totodată, instituția penitenciară a omis să prezinte date sau alte probe (cum ar fi fotografiile ale celulelor), cu privire la numărul de paturi amplasate în celula/lele la care s-a făcut trimitere.

38. Astfel, Curtea Europeană a Drepturilor Omului consideră că dacă există o dispută cu privire la condițiile de detenție între părți, nu este necesar să se constate veridicitatea fiecărui element litigios: atunci când alegația gravă nu este respinsă de către statul pârât, Curtea poate conchide încălcarea art. 3 din Convenție. Într-adevăr, este cazul când statul este unicul care deține informații susceptibile de a confirma sau respinge alegațiile reclamantului. Prin urmare, principiul potrivit căruia proba îi revine celui care afirmă poate să nu se aplice întotdeauna. Faptul că statul nu prezintă aceste informații îi permite Curții să ajungă la concluzia că alegația este una justificată (cauza *Idalov c. Rusiei* [MC], hotărârea din 22.05.2012).

39. În cauza *Kalashnikov c. Rusiei*, precum și în cauza *Ostrovar c. Moldovei*, Curtea a constatat că, supraaglomerarea deja ridică în sine o chestiune în temeiul articolului 3 al Convenției, în special când ea durează perioade lungi de timp, așa cum se reține în cazul autorului plângerii în interesele condamnatului, care a fost deținut în perioada sus indicată. Se reținut și faptul că, în cazurile anterioare, în care reclamanții au avut la dispoziție mai puțin de 3 m² de spațiu vital, Curtea a constatat că supraaglomerarea era suficient de gravă încât să justifice, în sine, constatarea încălcării art. 3 din Convenție (*Sulejmanovic c. Italiei*, 16 iulie 2009, §51; *Lind c. Rusiei*, 6 decembrie 2007, §59).

40. În context, Comitetul European pentru Prevenirea Torturii și Tratamentele sau Pedepselor Inumane sau Degradante (CPT), în punctul 30 al Raportului din 13 decembrie 2018 către Guvernul Republicii Moldova, întocmit în cadrul vizitei care a avut loc în perioada 05 – 11 iunie 2018, ulterior și în Raportul detaliat din 02.08.2023, a subliniat că, în Penitenciarul nr. 13 – *****, în continuare persistă faptul că în multe celule condițiile materiale și igienice sunt deplorabile, acestea fiind ventilate insuficient și totodată fiind suprapopulate. Totodată, accesul la lumină naturală este limitat, în majoritatea celulelor din cauza ferestrelor de dimensiuni mici. Totodată, specialiștii din cadrul CPT au recomandat autorităților

din Republica Moldova ca să-și mărească eforturile în sensul îmbunătățirii condițiilor de detenție curente în penitenciarul respectiv.

41. În aceeași ordine de idei, Raportul de vizită al Oficiului Avocatului Poporului la Penitenciarul nr. 13 *****, efectuat la data de 2 august 2023, a evidențiat și o serie de deficiențe grave, incompatibile cu demnitatea umană și standardele minime de detenție prevăzute de Convenția Europeană a Drepturilor Omului și anume paturi suprapuse pe 2 și chiar 3 niveluri, deținuții dormeau pe rând din cauza lipsei de spațiu, WC-urile nu sunt separate fizic de spațiul de dormit. Unele celule nu aveau apă curentă sau scurgere funcțională. Lipsă de intimitate și igienă elementară. Celulele nu dispun de aerisire corespunzătoare, mirosuri insuportabile și umezeală constantă. Vizitele medicale sunt rare sau pur formale, accesul la duș este limitat la o dată pe săptămână sau chiar mai rar. Lipsa produselor de igienă individuală (săpun, pastă de dinți, hârtie igienică etc.). Persoanele cercetate în cauze de rezonanță beneficiază de condiții preferențiale. Există situații de izolare excesivă și detenție în subsoluri. Instalații electrice improvizate, pereți mușcați, igrasie severă, tencuială căzută. Deci, condițiile de detenție constatate în Penitenciarul nr. 13 contravin flagrant standardelor internaționale și naționale privind detenția, fiind de natură să afecteze grav demnitatea umană, în sensul art. 3 CEDO.

42. La acest aspect, instanța de judecată nu neglijează posibilitatea survenirii unor îmbunătățiri ale condițiilor de detenție în perioada ulterioară constatărilor efectuate de către aceste instituții, însă în lipsa unor probe ale administrației instituției penitenciare în care s-a aflat condamnatul, care ar fi răsturnat prezumția de încălcare a condițiilor invocate de către ultimul, duc la concluzia că alegațiile din cererea pendinte sunt justificate.

43. Cu privire la celelalte condiții de aflare a condamnatului Penitenciarul nr. 15 – ***** expuse în plîngere instanța reține că, odată cu invocarea de apărător a încălcărilor expuse mai sus, administrația penitenciarului urma să prezinte probe care infirmă declarațiile ultimului în acord cu art. 473³ alin. (2) Cod de Procedură Penală RM, care prevede că sarcina probațiunii lipsei de încălcare a condițiilor de detenție invocate de condamnat/avocat și a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine reprezentantului administrației instituției penitenciare.

44. În contrar cu raportul prezentat referitor la igiena și sanitarie, instanța relevă că deși se menționează formal respectarea graficului de igienă, raportul admite că baia se efectuează o dată pe săptămână, iar accesul la spălătorie este

limitat. De asemenea, plângerile anterioare legate de boli diareice și lipsa constantă a obiectelor de igienă personală indică o practică administrativă neconformă cu standardele din cauza *Ananyev și alții c. Rusia*.

45. Cu referire la lipsa accesului efectiv la activități, raportul indică un program teoretic de ieșire între orele 06:00–21:00, dar nu se oferă dovezi privind aplicarea constantă a acestuia. Or, instanța apreciază că, se menționează vag participarea „la diferite programe socio-educative”, fără a se documenta natura, frecvența și participarea efectivă.

46. Totodată, lipsa unei îmbunătățiri structurale a condițiilor pe întreaga durată examinată, condamnatul a fost rotit între sectoare ale aceluiași penitenciar, fără schimbare reală a regimului sau condițiilor, în care se presupune rezonabil că s-ar afla și insecte. Or, transferul nu poate fi considerat o remediere, ci o menținere a stării de fapt.

47. Astfel, toate aceste circumstanțe conduc la concluzia că detenția condamnatului Grecu Vadim ***** s-a desfășurat într-un regim care, prin caracterul său sistemic și cumulativ, încalcă articolul 3 din CEDO.

48. Pe de altă parte, instanța de judecată ține cont de constatările din Raportul CpPT privind vizita preventivă/de monitorizare efectuată la Penitenciarul nr.15-***** al Administrației Naționale a Penitenciarelor la data de 27 aprilie 2023, prin care au constatat că, instituția penitenciară oferă informații eronate și incomplete instanțelor de judecată despre condițiile de trai a acestora în procesele cu referire la mecanismul compensatoriu, sunt puține spații pentru realizarea programelor educative și psiho-sociale, există problema asigurării cu personal medical și organizării serviciilor, ceea ce limitează accesul la servicii medicale a condamnaților a garanțiilor de sănătate, insuficiența produselor igienice care sunt oferite doar o dată pe lună (ex. săpunul) și lipsa unor produse (ex. șampon).

49. La fel, CpPT consideră că numărul cabinelor de duș este insuficient pentru numărul total de 467 condamnați. Accesul la baie nu este îngrădit, însă nu este respectată intimitatea persoanelor condamnate (dușurile nu sunt separate). Astfel, a constatat și deficiențe în asigurarea condițiilor minime de trai, multe din celule necesitând reparații, unele wc-uri fiind în stare deplorabilă. CpPT a mai constatat insuficiența de personal și încărcătura excesiv de mare cu sarcini de serviciu pentru majoritatea personalului instituției, ce influențează negativ calitatea și cantitatea serviciilor realizate.

50. În acord cu cele menționate constatate mai sus și ținând cont de faptul că, raportul administrației penitenciarului nu infirmă alegațiile condamnatului și constatările CpPT, iar sarcina probei îi revine instituției penitenciare și se atestă că, instanța la adoptarea soluției se va ține cont și de constatările expuse în raportul CpPT din 27.04.2023. Or, începând cu data întocmirii raportului respectiv administrația Penitenciarului nr. 15 – ***** nu a prezentat careva probe privind îmbunătățirea condițiilor de trai ale condamnaților și înlăturarea constatărilor expuse în raport.

51. Astfel, instanța consideră că, dificultățile cu care s-a confruntat condamnatul pe parcursul detenției sale în perioada de timp respectivă, au depășit nivelul inevitabil de suferință inerent detenției și au atins pragul de severitate contrar articolului 3 din Convenție, aceste condiții fiind suficiente pentru constatarea încălcărilor admise în penitenciarele vizate.

52. Conform art. 24 din Constituția RM, fiecărui om îi este garantat dreptul la viață și la integritatea fizică și psihică. Nimeni nu v-a fi supus torturii, nici la pedepse și tratamente crude, inumane sau degradante.

53. Articolul 473² alin. (3) Cod de Procedură Penală RM prevede că, condamnații care au fost deținuți cel puțin 10 zile în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, drepturi care reies din obligația statului de a asigura condițiile de detenție, pot solicita, cu titlu de despăgubiri, reducerea pedepsei.

54. Potrivit art. 473⁴ alin. (3)-(5) Cod de Procedură Penală RM (*modificat prin Legea nr.245 din 31.07.2023, în vigoare 22.08.2023*), în urma constatării faptului că condamnatul a fost deținut în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, instanța de judecată obligă administrația instituției penitenciare să înlătore condițiile precare de detenție, stabilindu-i un termen concret, care nu va depăși 15 zile, după expirarea căruia instituția penitenciară informează instanța de judecată despre executarea încheierii. În cazul constatării circumstanțelor prevăzute la art.473² alin.(3), instanța de judecată dispune reducerea pedepsei condamnatului, calculându-se de la 1 la 2 zile de reduceri pentru 10 zile de detenție în condiții precare calculate cumulativ. Instanța de judecată poate rotunji în favoarea condamnatului termenul de pedeapsă constatată ca fiind executat în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, pentru a deduce integral acest termen din termenul rămas

neexecutat. În cazul constatării circumstanțelor prevăzute la art.473² alin.(3), instanța de judecată dispune reducerea pedepsei în condițiile alin.(4) din prezentul articol, iar în privința perioadei rămase, dispune, cu titlu de despăgubire, încasarea în favoarea condamnatului, din contul bugetului de stat, a sumei bănești în mărime de până la 2 unități convenționale pentru fiecare zi de detenție în condiții precare, precum și a costurilor și cheltuielilor aferente.

55. Prin prisma prevederilor legale pre citate, având în vedere distincția normelor procedural penale aplicabile în dependență de calitatea condamnatului la momentul deținerii sale, instanța reiterează că, în perioada de timp 05.08.2023 – 02.07.2025, Greco Vadim ***** s-a aflat în Penitenciarul nr. 13 – ***** și Penitenciarul nr. 15 – ***** în condiții precare de detenție pe o perioadă totală de 697 de zile în calitate de condamnat.

56. La fel, instanța decide de a rotunji în favoarea condamnatului termenul de pedeapsă constat ca fiind executat pe o perioadă de 700 zile.

57. Această modalitate de calcul a fost expusă și în art. XV pct. 7 din Nota informativă a Proiectului Legii nr. 245/2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea Codului de procedură penală și a Codului contravențional) (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2023, nr. 325–327, art. 579), conform căruia a fost propus oferirea dreptului judecătorului de instrucție (instanței de judecată) de a rotunji în favoarea condamnatului termenele constatate ca fiind executate în condiții precare de detenție, în primul rând pentru a pune capăt efectelor acestor condiții prin eliberarea mai grabnică a persoanei, *iar pe de altă parte, această modificare va permite economisirea surselor bugetare*. Rotunjirea se va efectua astfel încât pentru a permite deducerea integrală a termenului compensat din termenul rămas neexecutat. Cu titlu de exemplu: în cazul în care persoana a stat în condiții de detenție precare un termen de 64 de zile, rotunjirea în favoarea condamnatului se va efectua până la 70 de zile, astfel încât să fie posibil ca acest termen (la caz 70) să se poată împărți la 10 (zile cumulative în condiții precare). După care, instanța, optînd pentru reducerea de 2 zile pentru 10 zile cumulative în condiții precare, 7 se va înmulți la 2, iar produsul de 14 zile va constitui termenul ce urmează a fi scăzut din pedeapsa stabilită prin sentință.

58. Astfel, condamnatul Greco Vadim *****, pentru perioada de 700 de zile, va beneficia de reducerea stabilită imperativ de către legiuitor, luând în considerație totalitatea efectelor cumulative ale condițiilor generale raportate la caracteristicile individuale ale condamnatului, precum și intensitatea, gravitatea și

durata încălcării, ținând cont de principiile proporționalității și echității, astfel că instanța consideră necesar, oportun și rezonabil de a calcula 2 zile de reducere pentru fiecare 10 zile de detenție, astfel încât din termenul pedepsei definitive stabilite lui Grecu Vadim ***** prin sentința de condamnare să se reducă cu 140 zile pentru perioada de aflare în calitate de condamnat (conform calculului: 700 zile x 2=1400; 1400 ÷ 10 zile =140 zile reducere).

59. Instanța consideră că, reducerea stabilită este una adecvată și suficientă, bazată pe o justă și echitabilă evaluare a circumstanțelor de fapt și pe o legătură rezonabilă de cauzalitate dintre prejudiciul cauzat și recompensa instituită, și care va avea efectul compensatoriu proporțional circumstanțelor constatate.

60. Nu în ultimul rând, instanța consideră necesar de a preciza că, la 28 februarie 2019, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a pronunțat mai multe decizii în cauzele *Baban și alții c. Moldovei*, *Bulgacov și alții c. Moldovei*, *Cobîlceanu și alții c. Moldovei*, *Filat și alții c. Moldovei*, *Condreanu și alții c. Moldovei*, *Grigoraș și alții c. Moldovei* și *Talambuța și alții c. Moldovei*, unde reclamantii s-au plâns în fața Curții în baza art. 3 CEDO, invocând condițiile materiale inadecvate de detenție și, în unele cereri, lipsa asistenței medicale corespunzătoare, precum și lipsa unui remediu efectiv pentru realizarea drepturilor lor.

61. Astfel, făcând referire la decizia pronunțată anterior la data de 28 februarie 2019 în cauza *Draniceru c. Moldovei*, și având în vedere noul remediu preventiv compensatoriu pentru condițiile inadecvate de detenție în baza Legii nr. 163 din 20 iulie 2017 (*în vigoare din 01 ianuarie 2019*) și Legii nr. 272 pentru modificarea Codului de procedură penală, Curtea a considerat că, în principiu, acesta ar putea remedia în mod adecvat încălcările Convenției provocate de anumite condiții precare de detenție. Curtea a considerat că noul remediu instituit prin Legile nr. 163 și n. 272 este adoptat, în principiu, în conformitate cu criteriile enunțate în cauza *Șișanov c. Moldovei*, și că el ar putea fi considerat *a priori* efectiv pentru contestarea condițiilor inadecvate de detenție din Republica Moldova, astfel încât Curtea a declarat respectivele cereri inadmisibile din cauza neepuizării remediului național în acest sens.

62. Pentru aceste motive, conducându-se de prevederile art. 41, 469 alin. (1) pct. 17/1), 470 alin. (1), 471 alin. (1), art. 342, art. 473² – 473⁴ Cod de Procedură Penală RM, instanța de judecată –

DISPUNE:

Se admite plângerea avocatului Viorel Berliba în interesele condamnatului Grecu Vadim ***** împotriva administrației Instituției Penitenciare nr. 13 – ***** și Instituției Penitenciare nr. 15 – *****, referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Se constată faptul că, condamnatul Grecu Vadim *****, *născut la* *****, a fost deținut în Penitenciarul nr. 13 – ***** și Penitenciarul nr. 15 – *****, în perioada de timp 05.08.2023 – 02.07.2025 în calitate de condamnat, în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, care în total este de 697 zile.

Se rotunjește în favoarea condamnatului termenul de pedeapsă constatată ca fiind executat pe o perioadă de 700 zile.

În condițiile art. 473⁴ alin. (4) Cod de Procedură Penală RM, se reduce pedeapsa condamnatului Grecu Vadim *****, cu 140 zile, pentru perioada de 700 zile în care condamnatul s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr. 13 – ***** și Penitenciarul nr. 15 – *****, cu calcularea a 2 zile de reducere pentru 10 zile de detenție.

Termenul pedepsei definitive stabilite lui Grecu Vadim ***** conform sentinței de condamnare, se reduce cu 140 (*una sută, patruzeci și patru*) zile.

Încheierea adoptată în condițiile art. 473² Cod de Procedură Penală RM, este executorie imediat, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea de Apel Centru în termen de 15 zile de la data pronunțării, prin intermediul Judecătoriei ***** (*sediul Ciocana*).

Președintele ședinței
Judecător
Chihai

Veniamin